

Kaupunginvaltuusto	§ 91	22.09.2020
Kaupunginhallitus	§ 118	26.04.2021
Kaupunginvaltuusto	§ 62	25.05.2021

Lotta Laaksosen ym. aloite koskien ilmastostrategiaa

737/11.03.04/2020

Kaupunginvaltuusto 22.09.2020 § 91

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi seuraavan aloitteen tiedoksi:

"Ilmastostrategia

Tarvitsemme kaupungille strategian siitä, miten tulemme saavuttamaan hallituksen asettamat ilmastotavoitteet.

Strategiassa tulee ottaa huomioon

- Hiilineutraalius
- Sisäinen ravinnekierto
- Paikallisuus hankinnoissa
- Fossiilisista polttoaineista luopuminen (omavaraisuus kaasussa?)
- Hiilen sitominen maaperään (jatkuvapeitteinen metsänkasvatus), avohakkuiden lopettaminen kaupungin omistamissa metsissä
- Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen
- Otetaan huomioon lahoppuun tarve ja osuus metsissä sekä ekologiset käytävät, joita pitkin eri-ikäisten metsien lajisto pystyy liikkumaan
- Huomioidaan harvinaiset lajit
- Agroforestryn suosittaminen maanviljelyssä
- Erityinen huomio Itämereen valuvien päästöjen vähentämiseen

<https://valtioneuvosto.fi/marinin-hallitus/hallitusohjelma/hiilineutraali-ja-luonnon-monimuotoisuuden-turvaava-suomi>

EHDOTUS:

Laaditaan ilmastostrategia, joka vastaa hallitusohjelman asettamiin ilmastotavoitteisiin. Strategiassa tulee ottaa huomioon ainakin:

- Hiilineutraalius
- Sisäinen ravinnekierto
- Paikallisuus hankinnoissa
- Fossiilisista polttoaineista luopuminen (omavaraisuus kaasussa?)
- Hiilen sitominen maaperään (jatkuvapeitteinen metsänkasvatus), avohakkuiden lopettaminen kaupungin omistamissa metsissä
- Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen
- Otetaan huomioon lahoppuun tarve ja osuus metsissä sekä ekologiset käytävät, joita pitkin eri-ikäisten metsien lajisto pystyy liikkumaan
- Huomioidaan harvinaiset lajit
- Agroforestryn suosittaminen maanviljelyssä
- Erityinen huomio Itämereen valuvien päästöjen vähentämiseen"

Valmistelija
Esittelijä

Ympäristönsuojelupäällikkö Carl-Sture Österman, puh. 044 4585 927
Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä on jättänyt valtuuston kokouksessa 22.9.2020 aloitteen siitä, että Paraisten kaupungin on laadittava ilmastostrategia hallituksen asettamien ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Kaupunginjohtaja on 1.3.2021 päättänyt, että ympäristönsuojelupäällikkö valmistelee aloitteeseen vastauksen viimeistään kaupunginhallituksen 26.4.2021 pidettävään kokoukseen.

Aloite ja asia ovat monin tavoin ajankohtaisia ja työ ilmastostrategian laatimiseksi Paraisille on tarpeen aloittaa. Parainen voi työssään hyödyntää ja mielellään kytkeä toimenpiteensä maakunnan ilmastovastuujaoston johdolla laadittuun Varsinais-Suomen ilmastotiekarttaan, jonka maakuntaliiton hallitus hyväksyi 25.1.2021. Tiekartassa on konkretisoitu ilmastovisio ja tavoite siitä, että maakunta on vuoteen 2035 mennessä saavuttanut statuksen elinvoimaisena ja hiilineutraalina maakuntana, jossa sovelletaan ilmastokestäviä ratkaisuja. Maakuntaliiton on tarkoitus ottaa vuoden 2021 aikana yhteyttä kuntiin sopiakseen kunnissa tehtävän työn ja erilaisten konkreettisten toimenpiteiden koordinoinnista ja konkretisoinnista. Tiekartassa on selvitetty keskeiset toimenpiteet ja niiden toteutustapa. Siinä todetaan, että Suomi voi saavuttaa hiilineutraaliuden vuonna 2035 ainoastaan sillä edellytyksellä, että kunnat ja maakunnat toimivat aktiivisesti ja ennakkoluulottomasti ohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kuntia, yrityksiä ja muita asianosaisia kannustetaan tunnistamaan oma roolinsa ja sitoutumaan omalta osaltaan tiekartan toimenpiteiden toteuttamiseen. Ilmastotyö tukee kuntien ja yritysten elinvoimaisuutta, kuten myös asukkaiden elämänlaatua.

Monissa kunnissa on jo asetettu energia- ja ilmastotavoitteita. Myös Paraisilla kaupunginvaltuusto on toukokuussa 2018 päättänyt, että kaupunki liittyy Kunta-alan energiatehokkuussopimukseen 2017–2025. Tämän sopimuksen tavoite kunnille oli energiankulutuksen vähentäminen 4 prosentilla vuoteen 2020 mennessä ja 7,5 prosentilla vuoteen 2025 mennessä. Kaupungin kiinteistötoimi on vuonna 2018 kartoittanut kaupungin kiinteistöt diplomityön muodossa ja tekninen jaosto on samana vuonna vahvistanut energiainvestointien periaatteet. Energiatehostamiseen oli tarkoitus ryhtyä sekä kustannusten näkökulmasta että tavoitellen päästöjen vähentämistä ja kestävä ja ympäristöystävällistä kehitystä. Jaosto linjasi, että öljylämmitteisissä kiinteistöissä lämmitysjärjestelmä tulee korvata lämpöpumpputekniikalla. Sähkönsopimukset tulee tehdä 100-prosenttisesti uusiutuvilla energianlähteillä tuotetun sähkön hankkimiseksi. Jaosto antoi myös Paraisten Kaukolämpö Oy:lle tehtäväksi tarjota aurinkovoiman toteuttamista kaupungin kiinteistöihin ns. PPA-rahoitusmallin avulla.

Paraisilla on sovellettu energiatehokkuussopimuksen periaatteita, diplomityössä selvitettyjä asioita on tietyiltä osin hoidettu, mutta toimenpiteitä Paraisten kaupungin liittämiseksi Kunta-alan energiatehokkuussopimukseen ei ole saatettu päätökseen. Sopimukseen liittyessään kunnan on sitouduttava toimenpiteisiin,

jotka edellyttävät muun muassa lähtötilanteen kuvausta, uusien tavoitteiden vahvistamista, vastuuhenkilöiden nimeämistä, seuranta ja raportointia, jossa arvioidaan toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta. Tätä varten pitää nimetä koordinoiva vastuuhenkilö, jolla on hyvä tuntemus muun muassa kiinteistöjen energiankäytöstä (lämpö, sähkö ja vesi), koneiden ja ajoneuvojen käytöstä, kaupungin eri työprosesseista sekä siitä, millaisin eri tavoin työ- ja virkamatkoista saadaan ilmastoviisaampia.

Kaupungissa on jo melko pitkään tehty toimenpiteitä ympäristöystävällisemmän energiankäytön ja energiasäästöjen saavuttamiseksi. Kaupunki on nyt vuonna 2021 uusinnut sähkönsopimuksensa ns. ekotakuusopimuksiksi, joiden mukaan sähkön tulee olla 100-prosenttisesti uusiutuvilla energianlähteillä tuotettua. Paraisten kaukolämpöyhtiön verkon kautta jaettava lämpö tuotetaan yli 50-prosenttisesti biopolttoaineella (puu) ja lisäksi yli 46 prosenttia tuotetaan prosessilämmöllä eli paikkakunnan suurteollisuuden hukkalämmöllä. Tämä on valtakunnallisesti erittäin hyvä tulos. Kaupungin liikenneyksikkö on usean vuoden ajan vaihtanut systemaattisesti vanhoja katuvalaisimia energiatehokkaisiin led-valoihin saavuttaen näin merkittävää käytetyn sähköenergian säästöä. Paraisten kaupungintalon ja Nauvon aluekonttorin katolla on aurinkopaneelit, lisäksi kaukolämpöyhtiö on investoinut aurinkopaneeleilla toimivaan 10 kW:n sähköntuotantoyksikköön. Kaupunki on myös kehittänyt ja omistaa nyt ainutlaatuisen aurinkovoimalla käyvän, liikuteltavan voimalaitoksen, "sunplugged", jota voidaan käyttää sähkön tuottamiseen, kun erilaisia tapahtumia järjestetään paikoissa, joissa ei ole kiinteää sähköverkkoa.

Kuntia kehoitetaan hankintoja koskevien periaatteiden ja lainsäädännön kautta ottamaan ympäristöasiat huomioon entistä laajemmin, minkä myötä energiatehokkuus on sopiva hankintakriteeri hinnan ja muiden arviointiperusteiden ohella. Julkisten hankintojen yhteydessä tehtävillä valinnoilla voi olla merkittävä vaikutus tuotteista ja palveluista aiheutuvaan energiankulutukseen ja niistä aiheutuviin ilmastovaikutuksiin koko niiden elinkaaren ajan.

Oheismateriaali

Varsinais-Suomen ilmastotiekartta 2030

Ehdotus

Vastauksena Vasemmistoliiton valtuustoryhmän aloitteeseen kaupunginhallitus päättää ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että Paraisten kaupunki päättää aloittaa ilmastostrategian laatimistyön. Kaupungin tulee työssään hyödyntää ja mielellään kytkeä toimenpiteensä maakunnan ilmastovastuujaoston johdolla laadittuun ja maakuntaliiton hallituksen 25.1.2021 hyväksymään Varsinais-Suomen ilmastotiekarttaan liittyvään työhön. Maakuntaliitto on jo ottanut yhteyttä kuntiin tarkoituksenaan selvittää kuntien valmiutta sekä koordinoida kuntien toimenpiteet ja rooli tiekartan tavoitteiden toteuttamiseksi.

Varsinais-Suomen ilmastotiekartassa on ensivaiheessa esitetty energia-, liikenne- ja maataloussektorin muutostavoitteet. Tavoitteena on täydentää tiekarttaa, uudistaa sitä tarvittavilta osin sekä seurata ja arvioida toteutettuja toimenpiteitä vuosittain. Uusia vuonna 2021 tarkasteltavia teemoja ovat yhdyskuntarakenne, rakentaminen ja maankäyttö sekä hiilinielut ja hiilidioksidin sidonta.

Parainen on toteuttanut jo useita toimenpiteitä, joita voitaisiin tehdä näkyviksi ilmastotyön avulla. Varsinais-Suomen kestävä kehitys ja energia-asioiden palvelukeskus Valonia, jonka pitkäaikainen jäsen Parainen on, toimii ilmastotyössä kuntien apuna ja tukena. Ilmastotoimenpiteisiin liittyvä yhteistyö Valonian kanssa voidaan aloittaa välittömästi.

Ilmastostrategia on asiakirja, jota on muokattava aktiivisesti ja joka tulee ajan myötä vaatimaan täydentämistä. Kaupungin on asetettava strategiatyötä varten monialainen työryhmä. Konkreettisia toimenpiteitä varten tarvittaisiin resurssihenkilö, jolla on hyvä tuntemus kaupungin prosesseista, vähintäänkin hanketyöntekijäksi käynnistämään työ. Jotta ilmastotyö tuottaisi toivottua tulosta, kaikki osastot ja toimialat on osallistettava osallistumaan työhön ja vastaamaan omalta osaltaan sovittujen toimenpiteiden toteuttamisesta.

Ilmastostrategia on koordinoitava yhteen kaupungin muun strategiatyön kanssa, mutta se tulee edellyttämään myös erillisiä toimenpiteitä. 1.10.2021 jälkeen, uuden valtuuston aloitettua, kaupunginhallitus voisi nimetä ja asettaa koordinoivan työryhmän, jossa olisivat edustettuina myös kaupungin luottamushenkilöt, jatkamaan työtä pitkän aikavälin ilmastostrategian laatimiseksi Paraisille.

Kaupunginvaltuusto merkitsee edellä olevan tiedoksi ja toteaa asian aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksianto Aloitteen tekijät

Kaupunginvaltuusto 25.05.2021 § 62

Ehdotus Kaupunginvaltuusto merkitsee edellä olevan tiedoksi ja toteaa asian aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös Kaupunginvaltuusto merkitsi asian tiedoksi ja totesi asian loppuunkäsitellyksi.

Tiedoksianto Aloitteen tekijät